

Fullmäktige 24.02.2025 § 17

§ 17

Fråga om utbildning som handleder för examensutbildning (Hux-utbildning)

Beredning och upplysningar:
Turpeinen Jaakko
Stolt-Haglund Ida
fornamn.efternamn@esbo.fi
Telefon 09 816 21

Förslag

Föredragande
Stadsstyrelsen

Fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Vanessa Kurris m.fl. fråga 10.10.2024 om Hux-utbildningen och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Hopsu lämnade understödd av Gästrin m.fl. följande förslag till hemställan: 9.1

Fullmäktige hemställer att det utreds hur lösningar som bäst stöder lärandet hos studerande med svaga språkkunskaper (så kallade nollspråkkunskaper) kan genomföras också vid sidan av Hux-utbildningen och att det förs en aktiv dialog med staten om tillräcklig finansiering för detta.

Hopsu lämnade understödd av Gästrin m.fl. följande förslag till hemställan: 9.2

Fullmäktige hemställer att även de Hux-studerande som siktar på gymnasiestudier får goda möjligheter att genomföra gymnasiestudier och övergå till dem redan under Hux-lsåret.

Efter avslutad diskussion sammanfattade ordföranden de förslag som hade lämnats under diskussionen och konstaterade att stadsstyrelsens förslag hade godkänts enhälligt.

Därefter behandlades förslagen till hemställningar.

Ordföranden frågade om Hopsus förslag till hemställan 9.1 kan godkännas enhälligt. Eftersom förslaget rönt motstånd, konstaterade ordföranden att mötet måste rösta.

Ordföranden föreslog att de som understöder Hopsus förslag till hemställan 9.1 röstar "ja" och de som motsätter sig förslaget röstar "nej". Fullmäktige godkände ordförandens förslag.

Vid omröstningen godkände fullmäktige Hopsus förslag till hemställan 9.1 med 65 röster mot 8 och 2 blanka. Röstningslistan bifogas till protokollet.

Ordföranden frågade om Hopsus förslag till hemställan 9.2 kan godkännas enhälligt. Eftersom ingen motsatte sig förslaget,

konstaterade ordföranden att fullmäktige hade godkänt förslaget enhälligt.

Beslut

Fullmäktige:
Stadsstyrelsens förslag godkändes enhälligt.

Dessutom godkändes följande hemställningar:

Fullmäktige hemställer att det utreds hur lösningar som bäst stöder lärandet hos studerande med svaga språkkunskaper (så kallade nollspråkkunskaper) kan genomföras också vid sidan av Hux-utbildningen och att det förs en aktiv dialog med staten om tillräcklig finansiering för detta.

Fullmäktige hemställer att även de Hux-studerande som siktar på gymnasiestudier får goda möjligheter att genomföra gymnasiestudier och övergå till dem redan under Hux-lsåret.

Redogörelse

Vanessa Kurri och 26 andra ledamöter lämnade 10.10.2024 in en fråga där de begär svar på följande frågor om Hux-utbildningen:

1. Hur har man i Esbo lyckats med målet att de studerande som deltar i Hux-utbildningen avlägger antingen studentexamen eller yrkesexamen?
2. Hur kan man inom Hux-utbildningen beakta behoven hos alla olika grupper och uppnå målen i praktiken? (till exempel hos dem som höjer sina vitsord)
3. Hur fungerar ansökningsprocessen, de individuella planerna, handledningen, det särskilda stödet samt den generellt inriktade och individuella elevhälsan inom Hux-utbildningen i Esbo?
4. Har Esbo nått alla läropliktiga som inte självständigt sökt sig till utbildning efter grundskolan eller som inte fått en studieplats?

Bakgrund

Hux-utbildningen riktar sig både till läropliktiga och till vuxna som behöver färdigheter och/eller handledning för att övergå till gymnasieutbildning eller yrkesutbildning.

Ett allmänt mål för Hux-utbildningen är att den studerande ska uppnå sådana studiefärdigheter som behövs för att hen ska kunna söka till gymnasieutbildning eller yrkesutbildning och klara av studierna.

Med studiefärdigheter kan man avse till exempel kunskaper i undervisnings- eller examensspråket samt utveckling av ändamålsenliga studiemetoder och livskompetens. Under Hux-utbildningen kan den studerande även höja vitsord från den grundläggande utbildningen, om det är nödvändigt för att få en viss studieplats. Därtill kan den studerande avlägga studier inom gymnasieutbildning och yrkesutbildning.

I Esbo har Omnia sedan 1.8.2022 ordnat Hux-utbildning för sökande som avslutat den finska grundläggande utbildningen. Yrkesinstitutet Prakticum ordnar Hux-utbildning för dem som avslutat den svenska grundläggande utbildningen. Dessutom finns yrkesinstitutet Live i Esbo, som ordnar Hux-utbildning för studerande med behov av krävande särskilt stöd.

Svar på frågorna

1. Hur har man i Esbo lyckats med målet att de studerande som deltar i Hux-utbildningen avlägger antingen studentexamen eller yrkesexamen?

De första studerande som deltagit i Hux-utbildningen har nu hunnit genomföra 1,5 år av gymnasie- eller yrkesutbildning, så det är för tidigt att säga om målet har uppnåtts.

Det finns inga omfattande uppgifter om hur de som genomfört Hux-utbildningen har placerat sig i utbildning på andra stadiet, men till exempel i Omnia har man följt upp 50 studerande som genomfört Hux-utbildningen år 2024, och av dessa har 34 placerat sig i gymnasieutbildning.

2. Hur kan man inom Hux-utbildningen beakta behoven hos alla olika grupper och uppnå målen i praktiken? (till exempel hos dem som höjer sina vitsord)

Enligt lagen om utbildning som handleder för examensutbildning ska utbildningen ordnas så att den studerande kan söka till examensinriktad utbildning under den handledande utbildningen, om hen har uppnått tillräckliga färdigheter för övergången till examensinriktad utbildning (1215/2020, 13 §).

Vid Omnia kan studerande inom Hux-utbildningen genomföra yrkesinriktade studier samt gymnasiestudier vid vuxengymnasiet enligt en individuell plan.

Studerande inom Hux-utbildningen övergår flexibelt till yrkesutbildning genom kontinuerlig ansökan under den handledande utbildningen, men en motsvarande modell för gymnasieutbildning har inte utvecklats, dels på grund av lagen, dels på grund av gymnasiernas attraktionskraft i huvudstadsregionen.

Ansökan till Hux-utbildning sker genom gemensam ansökan och kontinuerlig ansökan. De flesta studerande inleder sina studier i augusti, men nya studerande antas varje månad genom kontinuerlig ansökan. Omnia samarbetar aktivt med experter från Esbo stad och Kyrksläatts kommun som ansvarar för genomförandet av läroplikten för att identifiera möjliga läropliktiga som kan hänvisas till Hux-utbildningen.

Inom Hux-utbildningen vid Omnia kan studerandena genomföra vilken som helst del av utbildningen (förstärkning av grundläggande färdigheter, yrkesinriktade studier och förberedelse för dessa, gymnasiestudier och förberedelse för dessa, vardagsfärdigheter och samhälleligt deltagande, arbetslivsfärdigheter och lärande i arbetslivet). Detta ger studerandena möjlighet att flexibelt genomföra olika studier.

Hux-utbildningen vid Omnia kan genomföras på två olika sätt. De studerande kan antingen välja att höja sina vitsord och sikta på gymnasiestudier eller att inrikta sig på yrkes- och arbetsliv. Omnia samarbetar inom Hux-utbildningen med den grundläggande utbildningen för vuxna, yrkesutbildningen och vuxengymnasiet för att skapa en individuell studieplan för varje studerande. I början av studierna hålls ett individuellt handledningssamtal med varje studerande för att säkerställa rätt studieväg. Alla läropliktiga studerande har fått en plats på den valda utbildningsvägen. Alla sökande över 18 år har dock inte fått en plats inom Hux-utbildningen.

Vid Prakticum har de som höjer sina vitsord varit i majoritet och de har haft möjlighet att höja vitsorden i alla grundskoleämnen. Det beror på studerandens egen insats om hen lyckas höja sina vitsord. Det

allmänna målet att de unga får en studieplats och påbörjar sina studier efter Hux-utbildningen har uppnåtts helt.

Inom Hux-utbildningen vid Live kan studerandena genomföra följande delar av utbildningen: förstärkning av grundläggande färdigheter, yrkesinriktade studier och förberedelse för dessa, vardagsfärdigheter och samhälleligt deltagande, arbetslivsfärdigheter och lärande i arbetslivet. Inom Hux-utbildningen vid Live betonas undervisning i vardags- och studiefärdigheter. Gymnasieutbildning har inte varit en fortsättningsväg som Lives Hux-studerande sökt till, och därför sker höjning av vitsord endast i undantagsfall. Ansökan till Hux-utbildning sker genom den egentliga ansökan på våren och ansökan har också varit möjlig året runt genom kontinuerlig ansökan.

3. Hur fungerar ansökningsprocessen, de individuella planerna, handledningen, det särskilda stödet samt den generellt inriktade och individuella elevhälsan inom Hux-utbildningen i Esbo?

Inom Hux-utbildningen vid Omnia finns två heltidsanställda studiehandledare, två handledare och en heltidsanställd speciallärare samt en deltidsanställd speciallärare. Utmaningarna med livshantering och studiefärdigheter samt inlärningssvårigheter har ökat bland studerandena, vilket innebär att det behövs mer handlednings- och stödpersonal. Tjänsterna inom elevhälsan är inte tillräckliga. Personalen är deltidsanställd och omsättningen är stor. Konsultativ elevhälsa är inte tillräckligt, utan det behövs ordinarie personal som aktivt deltar i studerandenas vardag inom Hux-utbildningen.

Vid Prakticum betjänar den individuella elevhälsan Hux-studerande planenligt. Prakticum har en speciallärare en dag i veckan, och processen för val av studerande har genomförts snabbt.

Läropliktiga studerande har kontinuerligt och snabbt tagits in i Hux-utbildningen vid Prakticum. Stöd för studierna ges enligt lagstiftningen för olika utbildningsformer (Hux, yrkesutbildning, gymnasieutbildning och grundläggande utbildning för vuxna) och stödet har allmänt taget fungerat väl.

I huvudstadsregionen råder det brist på studieplatser för svenskspråkiga studerande med krävande särskilt stöd, både inom Hux-utbildningen och yrkesutbildningen. Studerande med behov av krävande särskilt stöd har sökt sig till Hux-utbildningen vid Prakticum, som inte kan erbjuda krävande särskilt stöd, utan endast särskilt stöd.

De studerande som före den utvidgade läroplikten hamnade utanför utbildningssystemet efter att de avbrutit sina studier på andra stadiet syns nu inom Hux-utbildningen. I denna grupp finns många unga som mår psykiskt mycket dåligt eller har stor social ångest. Dessa unga klarar inte av att gå i skolan och behöver rehabilitering och vård som skolan eller elevhälsan inte kan erbjuda.

Inom Hux-utbildningen vid Live får studerandena starkare stöd och handledning än vid allmänna yrkesinstitut. Elevhälsans tjänster har varit tillräckligt tillgängliga. Bland studerandena betonas problem med psykisk hälsa, vilket visar sig bland annat i att det kan vara svårt för dem att delta i närundervisning.

4. Har Esbo nått alla läropliktiga som inte självständigt sökt sig till utbildning efter grundskolan eller som inte fått en studieplats?

Enligt läropliktslagen (1214/2020) ska alla läropliktiga som avslutat grundskolan men som saknar studieplats anmälas till hemkommunen via Utbildningsstyrelsens tjänst Valpas.

Esbo stad har under innevarande år nått alla anmälda läropliktiga. I vissa fall har kontakten dock skett till exempel endast via barnskyddet. Om en läropliktig enligt expertbedömningar inte kan övergå till fortsatta studier, hänvisas hen enligt läropliktslagen till andra ändamålsenliga tjänster.

Alla läropliktiga i boendekommunens område syns inte eller anmäls inte i tjänsten Valpas. Dessa unga kan till exempel vara nyinflyttade till kommunen, varav vissa kanske ännu inte har en hemkommun. Uppgifter om dessa unga söks via Myndigheten för digitalisering och befolkningsdatas urvalstjänst för kommuner, som vidareutvecklas för att bättre stödja uppföljningen av läroplikten.

Å andra sidan har noggrannare utredningar också visat att vissa läropliktiga enligt systemen är bosatta i Esbo, trots att deras faktiska bostadsort är utomlands.

Utveckling av Hux-utbildningen

Läsåret 2025–2026 kommer Hux-utbildningen vid Omnia och Esbo stads finska daggymnasier att provköra en modell där studerande inom Hux-utbildningen får möjlighet att bekanta sig med och genomföra gymnasiestudier vid daggymnasier. Syftet med modellen är att ge de unga en så realistisk bild som möjligt av gymnasiestudier, ge möjlighet att genomföra studier tillsammans med andra studerande samt stärka Hux-utbildningens status.

Beslutshistoria

Stadsstyrelsen 13.1.2025 § 11

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Rinta-aho Harri

Stadsstyrelsen föreslår att fullmäktige antecknar redogörelsen för kännedom som svar på Vanessa Kurris m.fl. fråga 10.10.2024 om Hux-utbildningen och konstaterar att frågan är slutbehandlad.

Behandling

Direktören för sektorn för fostran och lärande Harri Rinta-aho hade förhinder och ärendet föredrogs av ekonomi- och förvaltningsdirektör Timo Ketonen.

Beslut

Stadsstyrelsen:
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Nämnden för fostran och lärande 11.12.2024 § 225

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Rinta-aho Harri

Nämnden för fostran och lärande ger ett utlåtande enligt redogörelsedelen om ledamot Vanessa Kurris och 26 andra ledamöters fråga 10.10.2024 om Hux-utbildningen.

Beslut

Nämnden för fostran och lärande
Föredragandens förslag godkändes enhälligt.

Nämnden Svenska rum 12.12.2024 § 104

Förslag

Föredragande
Direktören för sektorn för fostran och lärande Rinta-aho Harri

Nämnden Svenska rum ger ett utlåtande enligt redogörelsedelen om ledamot Vanessa Kurriss och 26 andra ledamöters fråga 10.10.2024 om Hux-utbildningen.

Beslut

Nämnden Svenska rum
Förslaget godkändes enhälligt.

Beslutshistoria

Bilaga

1 Äänestyslista § 17

Tilläggsmaterial

- Valtuustokysymys TUVA-koulutuksesta 10.10.2024

För kännedom